

IZRAELSKO-PALESTINSKÝ KONFLIKT

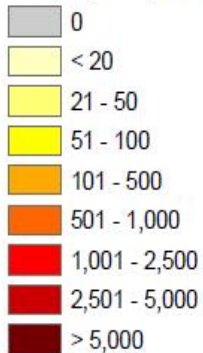
MAREK ČEJKA

Blízký východ

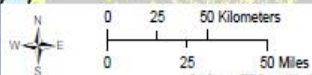
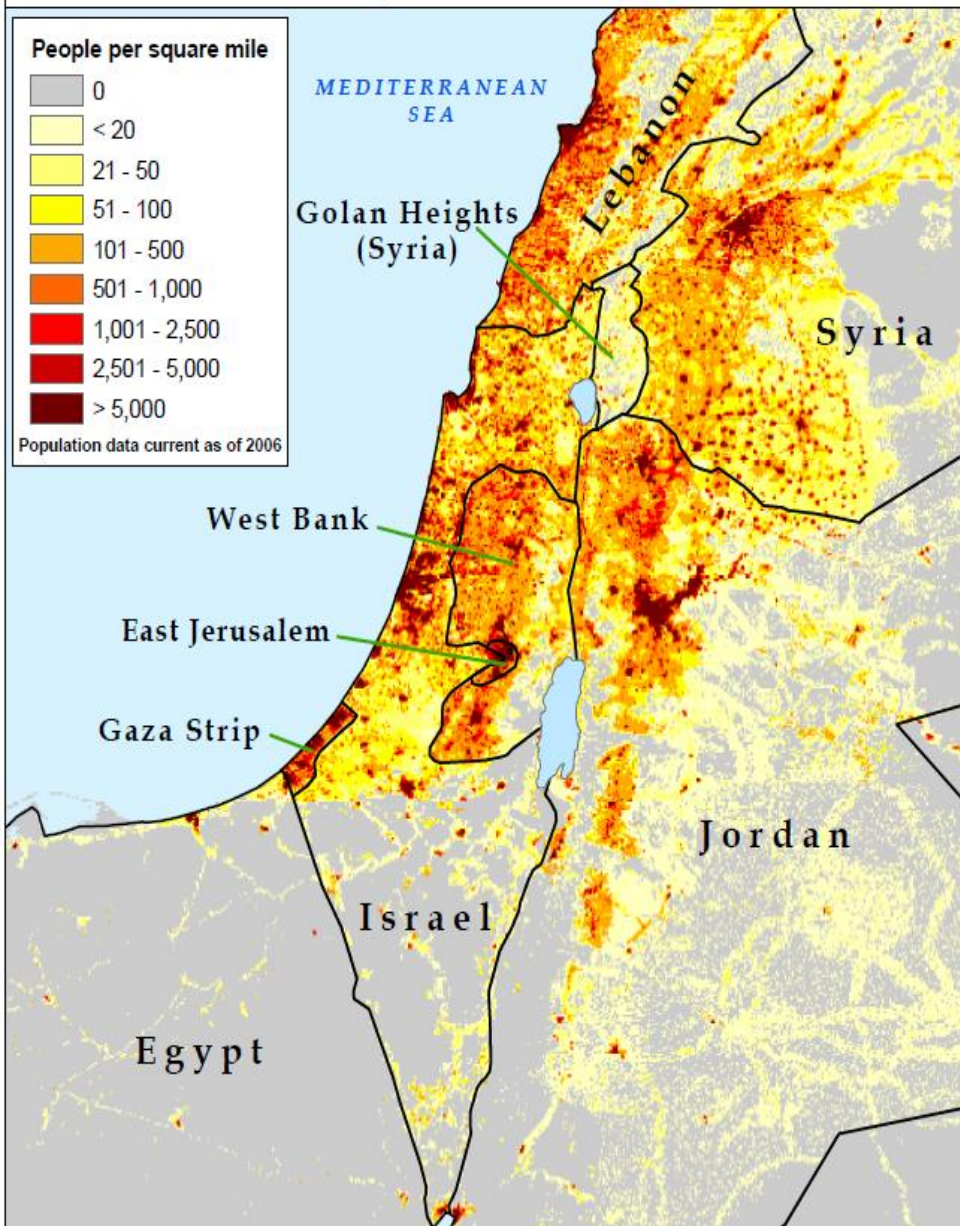

Israel and the Occupied Territories Population Density

People per square mile

Population data current as of 2006

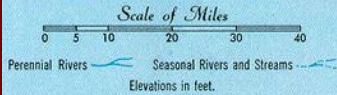
Center for Geographic Analysis
Harvard University

The Outreach Center
Harvard University
Center for Middle Eastern Studies

Data Sources: ESRI Data and Maps 2006, United Nations 2006, Landsat™ Global Population Database 2006

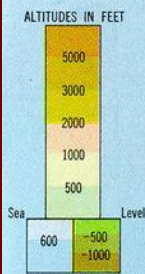
PHYSICAL MAP OF THE HOLY LAND

Copyright by C. S. HAMMOND & CO., N. Y.

Modern Arabic names are underlined.

Mediterranean Sea
(The Great Sea)

The annual rainfall of the Holy Land varies from under 5 inches in the Negeb to over 40 inches in the mountains of Lebanon.

Jebel (Hala) 2926

The Jordan Valley is the northern end of the Great Rift Valley which extends over 3000 miles to Lake Nyasa in southern Africa.

The coast of the Holy Land is very regular south of Carmel. Only the coastal cities of Phoenicia had the advantage of natural harbors.

The Dead Sea shore is the earth's lowest point of land — 1292 feet below sea level. The maximum depth of the Dead Sea is 1300 feet below the level of the shore.

Izrael a Palestina v současnosti

Stát Izrael

- Cca 9,5 mil. obyvatel, přibl. **75% židovské obyvatelstvo** různého původu, 20% arabské obyvatelstvo – tzv. „**izraelští Arabové**“ (muslimové, křesťané, drúzové) nikoliv „**Palestinci**“, kteří nemají izr. občanství a žijí na okupovaných územích Západního břehu a Gazy či jsou uprchlíci), 5% - Čerkesové, Arméni, cizinci, gastarbeitři...
  - Dlouhodobě konfliktní oblast
    - **izraelsko-arabský** konflikt od r. 1948 → postupné zklidňování konfliktů s arabskými státy
      - podmnožinou je **konflikt izraelsko-palestinský** (cca po WW1) → řešení dlouhodobě stagnuje, asymetrický konflikt (výrazně odlišná síla stran a taktika)
  - Ekonomická a vojenská síla, donedávna relativně dobře fungující demokratický systém v multikulturní společnosti, velmi široká svoboda tisku a projevu
- versus*
- Vnitřní napětí v izraelské společnosti (ekonomické, religiózní, vnitro-etnické), mezi-etnické problémy, korupce na nejvyšších polit. místech, kolonizační/okupační politika vůči Palestincům

Palestina

- Před rokem 1948 celé území zahrnující dnešní Izrael, **Západní břeh** (WB) a **pásmo Gazy** (G) – tedy teritorium *britského mandátu Palestina* (1920-1948) → na základě mírových dohod z Osla jen WB a G (oficiálně „Palestinská národní autonomie“ – tedy postrádající některé aspekty *de facto* státnosti).
  - Obyvatelé jsou etnicky a kulturně Arabové – 4,75 mil. (WB a G) – 97% muslimové, 3% křesťané (řec.-ortodox.), samaritáni – jejichž specifická lokální identita se začala formovat na sklonku Osmanské říše a rozvinula se v průběhu konfliktu s Izraelem
  - Symbolickým centrem Východní Jeruzalém, *de facto* centrem však Ramalláh (sídlo palestinských institucí)
  - Poměrně moderní a dynamická, často sekularizovaná arabská společnost (rozdíly mezi WB a G), ekonomické propojení s Izraelem
- versus*
- Nedokonalý politický systém, krize demokratické legitimacy, klientelismus a korupce, radikalismus a terorismus vůči Izraeli, mj. i jako jeden z důsledků izraelské okupační a osadnické politiky

Charakter blízkovýchodních konfliktů

Arabsko-izraelské konflikty

od r. 1948 (hlavně s Egyptem, Sýrií, Jordánskem, Libanonem, Saúdy, Irákem) → postupné zklidňování konfliktů s arabskými státy (dnes jen Sýrie a Libanon)

- Šlo o víceméně **symetrické konflikty**

– Podmnožinou je **izraelsko-palestinský konflikt** → vzniká během Britského mandátu Palestina a měl původně charakter občasného násilí, které přerostlo už ve 30. letech do občanské války

→ po r. 1948 přerostl ve **specifický asymetrický konflikt** (výrazně odlišná síla stran a taktika)

→ od r. 1967 (šestidenní válka) počátek okupace, která dodala konfliktu další dimenzi

→ od 80. let také konflikt s libanonským Hizballáhem

DNES TAKÉ DALŠÍ DIMENZE:

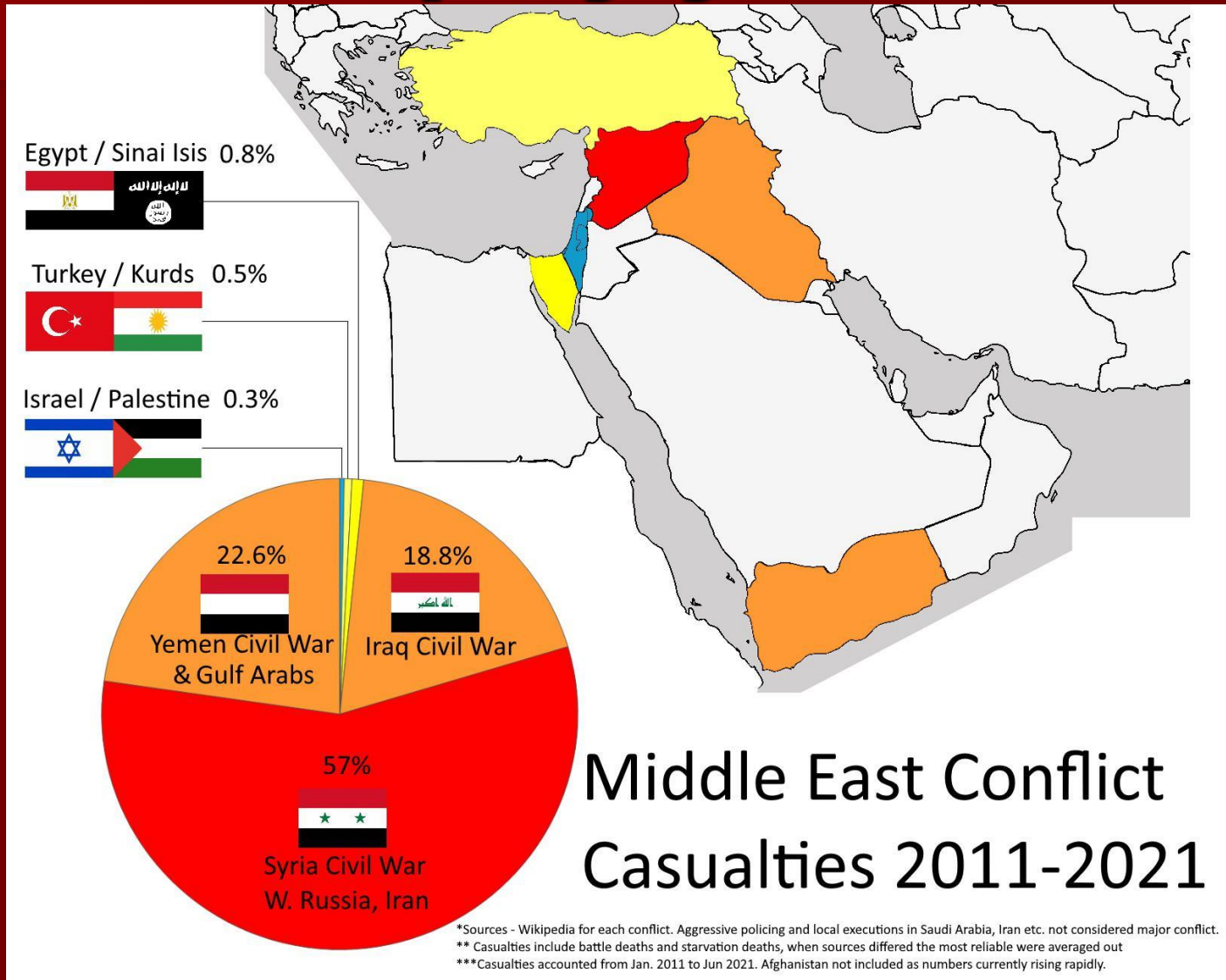
Posílení konfliktu Izraele s Íránem (ne-arabská země)

Blízkovýchodní konflikt nebo konflikty?

- *Izraelsko-arabský* (konvenční války se sousedy od r. 1948 – války v letech 1948-49, 1956, 1967, 1973, 1982, 2006)
- *Izraelsko-palestinský* (od r. 1948, resp. od r. 1920 – asymetrický konflikt s prvky občanské války)
- *Konflikty v Perském zálivu* (1990, od r. 2003)
- *Občanská válka v Libanonu* (1975 – 1990)
- *Konflikty mezi muslimskými zeměmi navzájem* (Irák vs. Irán, Irák vs. Kuvajt, Libye vs. Čad atd.),
- *Alžírská válka* (1954-1962) – až čtvrt miliónu mrtvých
- *Války v Afghánistánu* (války v 19. a 20. stol., hlavně od zač. 80. let 20. století)
- *Kurdské konflikty* (hlavně na území Iráku a Sýrie)
- *Konflikty po Arabském jaru 2011* (hlavně Libye, Sýrie, Jemen)
  - sem spadá i konflikt s ISIS (cca 2014-2019)

Současné blízkovýchodní konflikty a jejich oběti

Přes řadu rozdílů mají konflikty na Bl. Východě důležité spojnice

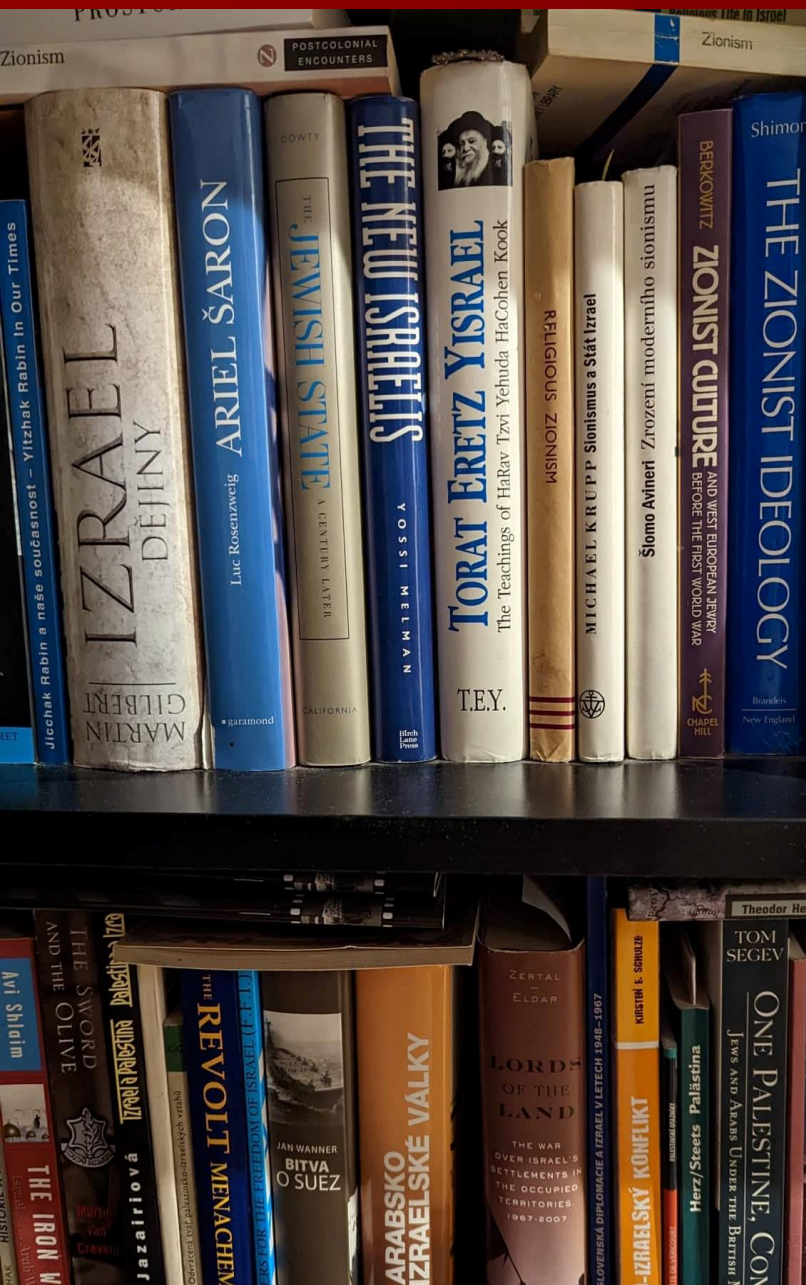
- Většina novodobých konfliktů má kořeny až v 19./20. století, nikoliv v dobách „pradávných“ (biblických, novozákonních atd.)
- Ve většině případů NEvznikly primárně kvůli náboženství, ale skrze **spor o území**, resp. dominanci určitého národa/etnika na určitém území, jsou to tedy moderní **NACIONALISTICKÉ** konflikty
- Až do počátku 20. století nebyly mezi muslimy, židy a křesťany na Blízkém východě výraznější problémy
- Náboženství začalo hrát v konfliktech výraznější roli až v průběhu **politizace náboženství ve 20. století** (zhruba od 70. let)
- Většina ze současných blízkovýchodních konfliktů má kořeny jak **v domácí politice**, tak stále nesou důsledky **koloniálních aktivit západního světa** (první pol. 20. stol.: Británie a Francie) a **studené války** (1946 – 1990, USA a SSSR)
  - politika v duchu „rozděl a panuj“, podpora nedemokratických režimů, import západních ideologií atd.

- Současná komplikovaná a nebezpečná situace je důsledkem řady okolností a procesů → blízkovýchodní dění tak nelze zjednodušovat do černobílých schémat
- K pochopení blízkovýchodního vývoje nestačí pouze sledovat zprávy a noviny, ale je třeba znát jak **soudobý kontext** dění, tak **moderní historii**
- Jednostranný či tendenční přístup nelze vyčítat těm, kdo mají s konfliktem osobní sepětí, případně od něj nemají odstup
- Pokud se však podobné stereotypy a dezinformace začnou objevovat i u **některých politiků, historiků, politologů, diplomatů** apod., není to v pořádku

České pohledy na izraelsko-palestinský konflikt

- Vyvážené postoje a snaha postihnout konflikt v komplexitě je mezi osobnostmi českého veřejného života, hlavně politiky, velmi výjimečné. Výjimkami jsou např. bývalí ministři zahraničí: *Karel Schwarzenberg* nebo *Zdeněk Petříček*.
- Většina dnešního politického mainstreamu od Zemana, přes politiky ODS, TOP09, Lidovce zaujímají velmi tendenční postoje. Není překvapující, že na rozdíl od Schwarzenberga žádný z těchto politiků Izrael systematictěji nezná ani nenavštěvoval.
- Specificky jednostranné české postoje vůči Izraeli jsou kombinací různých politických a kulturních českých zkušeností:
  - pozitivní vazby TGM a disidentů kolem Havla k židům
  - romantizace česko-židovského soužití
  - idealizace dějinných událostí (dodávky zbraní Izraeli)
  - komplexy Čechů z vlastního geopolitického osudu (např. mnichovský komplex)
  - silná islamofobie (Izrael se může stát přitažlivý i pro antisemity)

Výběr z doporučených zdrojů:

- *Avineri, Š.: Zrození moderního sionismu*, Judaika, Praha 2001
- *Barša, P.: Západ a islamismus – střet civilizací nebo dialog kultur?*, CDK, Brno 2001
- *Bureš, Jaroslav; Čejka, Marek; Daniel, Jan Muslimské bratrstvo v současnosti*. Praha: Academia, 2017.
- *Buruma, I; Margalit, A.: Okcidentalismus*, Lidové noviny, Praha 2005
- *Gilbert, M.: Izrael: Dějiny*, BB art, Praha 2002
- *Herzl, T.: Židovský stát – pokus o moderní řešení židovské otázky*, Academia, Praha 2009
- *Chapman, C.: Či je země zaslíbená? Pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*, Volvox Globator, Praha 2003
- *Introvigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi*, Vyšehrad, Praha 2003
- *Kepel, G.: Válka v srdci islámu*, Karolinum, Praha 2006
- *Kepel, G.: Boží pomsta – křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět*, Atlantis, Brno 1996
- *Kropáček, L.: Islám a Západ – Historická paměť a současná krize*, Vyšehrad, Praha 2002
- *Kropáček, L.: Blízký východ na přelomu tisíciletí – Dynamika přeměn v muslimském sousedství Evropy*, Vyšehrad, Praha 1999
- *Krupp, M.: Sionismus a Stát Izrael*, Vyšehrad, Praha 1999
- *Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu*, Atlantis, Brno 2000
- *Mendel, M.: Židé a Arabové*, Rovina, Prachatice 1992
- *Pavlincová, H.; Horyna, B. (eds.): Slovník judaismus, křesťanství, islám*, nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003
- *Tureček, B.: Nesvatá válka o Svatou zemi*, Knižní klub, Praha 2011
- *Kolektiv autorů: Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a Střední Asie*, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2001
- *Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus*, Svojtka & Co., Praha 2001

Děkuji za pozornost!

Pro další informace sledujte:

Publikace:

- *Izrael a Palestina* (2022)
- *Korán, meč a volební urna* (2020)
- *Judaismus a politika v Izraeli* (2002, 2009)
- *Encyklopedie blízkových, terorismu* (2007)
- *Rabíni naší doby* (2010, s R. Kořanem)
- *Rabbis of our Time* (2015, Routledge)
- *Dějiny moderního Izraele* (2011)
- *Lidé svatých zemí* (2012)

Blog: blizky-vychod.blogspot.com

E-mail: marekcejka@yahoo.com

Support: herohero.co/marekcejka

f : [marek.cejka.3](https://www.facebook.com/marek.cejka.3)

ig : [cejka.marek](https://www.instagram.com/cejka.marek)

tw : [@CejkaMarek](https://twitter.com/CejkaMarek)

